

23ste zondag door het jaar

Mt. 18, 15-20

Inleiding

Wij mensen zijn sociale wezens. Als je dat begrip goed gaat bekijken dan betekent dat dat we niet zonder anderen kunnen. Dat in tegenstelling tot wat de maatschappelijke beweging van de afgelopen decennia ons probeert wijs te maken. Daar was alles gericht op het individu, op het 'ik', op 'als ik het maar goed heb', 'als het mij maar voor de wind gaat'. Vandaag in de lezingen zien we die twee beelden naast elkaar, soms tegenover elkaar staan. Kunnen we samen optrekken als één gemeenschap van God of keren we ons van God of van de ander af, juist door meer op ons zelf te letten en alleen maar met ons zelf bezig te zijn. En wat is dan de plaats van God daarbij?

Preek

Ik zei het u in de inleiding al: de mens is een sociaal wezen. We hebben elkaar nodig. Bedenk maar als u niet van het begin af als boorling gezoogd was door uw moeder of van iemand anders de fles had gehad. Waar zou u dan nu zijn? Waar zou u zijn als u niet van uw ouders of anderen in uw omgeving geleerd had te praten, te lopen, te handelen, netjes te eten, later geleerd te lezen en te schrijven, een vak had geleerd. Allerlei dingen leren we als mensen van elkaar. Wij hebben elkaar nodig. Nu ook tot op de dag van vandaag. Je hebt mensen die behoorlijk selfsupporting zijn, zonnepanelen op hun dak leggen, een eigen waterpomp en warmtepomp in de tuin en zo denken dat ze alles alleen kunnen. Maar hun brood komt nog steeds van de bakker en het graan waarvan het brood gemaakt is, is nog steeds gezaaid door een boer en naderhand geogst en verwerkt door de molenaar. We hebben elkaar nodig als mensen. Terecht zou je je afvragen: waar zouden we zonder elkaar zijn?

En dat brengt ons een beetje op het spoor wat de eerste lezing en de evangelielezing ons vandaag vertellen. Want er zijn dus steeds mensen die vinden dat ze het allemaal wel zelf kunnen, dat alles alleen maar gericht hoeft te zijn op henzelf. Zij doen het wel zoals zij het willen, als ze er zelf maar beter van worden, rijker, eerder hun zin krijgen, een groter huis of een grotere auto kunnen bemachtigen. Toch, ook die mensen doen dat niet allemaal alleen. Ook zij halen hun brood bij de bakker, zal ik maar zeggen.

In die eerste lezing en die evangelielezing gebeurt vervolgens iets bijzonders. Ons wordt gewezen op die mensen die van het pad af zijn. Je zou misschien zelfs kunnen zeggen: 'van het padje af zijn', want het is niet alleen dat ze afwijken van het pad dat God met hen voorheeft, maar je zou je ook af kunnen vragen of er mentaal bij die mensen iets niet klopt als ze zo op zichzelf gericht zijn.

Wat gebeurt er in die lezing? Aan ons wordt de oproep gedaan om hen weer op het rechte pad, het rechte spoor te brengen, om hen weer bij de grote groep te doen laten horen, door ze tot inkeer te laten komen. Beide lezingen hebben overigens dan nog een alinea erin waarin staat dat als dat niet lukt, degene die het kwaad heeft begaan, verloren zal zijn. Maar als je goed oplet, dan zie je dat het niet gaat om diegene die eventueel verloren gaat, maar om de opdracht aan ons om altijd steeds weer, steeds opnieuw te proberen die ander op het rechte spoor te brengen. En het rechte spoor is het spoor van God.

Dat legt vandaag de apostel Paulus goed aan ons uit. Hij soms netjes een aantal van de tien geboden op: niet stelen, niet doden, niet kwaadspreken, maar vervolgens zegt hij, eigenlijk in navolging van Christus: er is maar één gebod nodig: heb je naaste lief zoals jezelf. Die ander, waar we het net over hadden, die we op het rechte spoor moeten brengen, die moet het dus hebben van onze liefde, van onze naastenliefde. Dat is het allerbelangrijkste. Als we zo als mensen met elkaar op willen trekken, dan gaat het met de wereld, zoals God die met ons voorheeft, de goed kant op. Niet dat we dan geen rampen of tegenspoed kunnen hebben: ziektes zullen er blijven, aardbevingen, zoals dit weekend in Marokko, zullen er blijven, maar de zorg van en voor elkaar is zeker zo hard nodig.

Jezus trekt het allemaal bij elkaar aan het eind van de evangelielezing van vandaag. Daar zegt Hij: “waar twee of drie in Mijn naam aanwezig zijn, daar ben Ik in hun midden”. God is in ons midden als wij bereid zijn om in naam van God, in naam van Jezus met elkaar op te trekken. En dat is niets anders dan in naastenliefde steeds opnieuw voor elkaar klaar te staan. Niet alleen voor diegenen die we toch al kennen en waar we het goed mee voorhebben, onze familie, vrienden, de mensen waarmee we hier met elkaar mee in de kerk zitten, maar juist ook diegenen die zich van Gods pad hebben afgekeerd. Steeds opnieuw proberen hen weer op het rechte spoor te krijgen. Het zal niet altijd lukken, maar we mogen het wel steeds opnieuw blijven proberen. Hebt uw naaste lief als uzelf. Dan zijn we als twee of drie in Godsnaam bijeen en zal God, steeds opnieuw in ons midden zijn. Amen.

Henry Vermeulen, diaken